

Velké Dářko a okolí – ráj pro milovníky přírody i historie

Velké Dářko, někdy označováno také jako Moře Vysočiny, je s rozlohou 206 ha největším rybníkem Českomoravské vrchoviny. Nachází se uprostřed CHKO Žďárských vrchů, a je tak skvělým výchozím bodem k objevování okolí. Na své si zde přijdou jak milovníci turistiky, kteří mohou objevovat místní přírodní památky a vylézt na několik osmistovek, tak cyklisté. Na ty tu čeká několik desítek kilometrů cyklotras, které je provedou jak po přírodních krásách, tak třeba po památkách UNESCO. Rodiny s dětmi se mohou zase vydat po stopách netradičních soch, do přírodního zábavného areálu nebo třeba do místních skláren.

Rekreační oblast s krásným koupáním, písečnými plážemi a vodními sporty

Rybník byl založen v 15. století za účelem shromažďování vody na pohon hamrů, pil a mlýnů na horním toku Sázavy a s jeho vznikem se pojí pověst o rozzlobených hejkalech, které lidé stavbou rybníka připravili o místo k životu. Ti se rozhodli pomstít – nejdříve rozházeli po okolí všechny milíře, ve kterých se pátilo dřevěné uhlí, proděravěli nově postavenou hráz a nakonec vyhnali všechny obyvatele obce zvané Milíkovice, aby lidé také zažili, jaké je to přijít o domov. Poté se rozptýlili do okolních hlubokých lesů. Tam, kde lesy zůstaly, prý žijí dodnes. Pokud tedy uvidíte na procházce rozhrabanou hlínu, nemuselo jít o divočáky, ale právě o hejkaly hledající jejich oblíbenou pochoutku - sladký černý kořen. Dnes už Velké Dářko není centrem pohádkových bytostí, ale spíš rájem pro turisty. Patří mezi oblíbené rekreační oblasti, které návštěvníkům nabízí krásné písčité pláže a koupání v čisté vodě. Díky tomu, že má původ v rašelinovém území, je spíše kyselá a není tak tolik náchylná k výskytu sinic. Vyzkoušet si můžete také windsurfing, jachting nebo projížďky na loďkách a šlapadlech.

Rašeliníště a trasy vedoucí po místních osmistovkách

Přímo okolo rybníka vede **naučná stezka Dářská rašeliníště**. Na trase dlouhé necelé 3 km se prostřednictvím 12 informačních panelů a 2 vyhlídkových bodů. Setkání mohou být velmi zajímavá, ať už se tykají živé nebo neživé přírody, masožravých rosnatek nebo využití rašeliny. Kousek odtud, nedaleko obce Cikháj najdete **přírodní památku Tisůvka**. Na vrcholu se nachází rulová skála, která se také někdy nazývá jako Čertův kámen. Podle pověsti jde o zbytky kostela ve Světnově, kteří si tam místní chtěli kdysi postavit. V noci ale vždy přiletěl čert, všechno odnesl a právě nad Tisůvkou odhodil. Skála je dnes kromě turistů také oblíbeným místem pro horolezce. Pokud si chcete výlet prodloužit, pokračujete po červené k vrcholu další osmistovky – k **Žákově hoře**. Okolo vede naučná stezka, která vás na trase dlouhé 2,6 km provede okolo stejnojmenné Národní přírodní rezervace. Na 10 informačních panelech seznamuje návštěvníky s přírodou a historií pralesa, který je jedním z nejcennějších a nejstarších chráněných území v Kraji Vysočina, a který je cennou ukázkou dlouhodobého přirozeného vývoje smíšeného lesa v této oblasti. Střídání buku, jedle, javoru a smrku na místě bývalého pralesa je chráněno už od roku 1933. Od vrcholu Žákovy hory je to potom už jen kousek po zelené ke **Stříbrné studánce**. **Budete-li pokračovat v putování dál**, dojdete na třetí osmistovku tohoto výletu – **Fryšavský kopec**. Na vrcholu je umístěn památník partizánské brigády Mistra Jana Husa. Od památníku je jen pár kroků k partizánské zemlance, který nás svým odkazem vrátí do těžkých válečných dob. Cestou zpět do Cikháje minete pramen řeky Svratky, dříve nazývané Švarcavy. Po trase dlouhé 14 km se nezapomeňte občerstvit v místní vyhlášené **restauraci Tisůvka**.

Po několika desítkách kilometrů cyklotras za stopami Santiniho i do dětského přírodního areálu

Pokud raději objevujete okolí ze sedla kola, vyrazte na nějakou z místních vyhlášených cyklotras. Pokud máte rádi historii, vydejte se po stopách světoznámého architekta Santiniho, který je s celým okolím neodmyslitelně spojen. **Santiniho cyklostezka** označená číslem 5061 vás během 67 km dlouhé trasy provede místy v regionu, kde zanechal významný stavitel svou stopu. Projedete kolem areálu Zámku ve Žďáru nad Sázavou, kde je Santini podepsaný na vnitřních úpravách baziliky Nanebevzetí P. Marie a sv. Mikuláše, konírnách, Dolním hřbitově nebo hospodářském dvoru Lyra. Největší chloubou je ale bezpochyby Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, který je zapsán na seznam památek UNESCO. Dále na trase potkáte v několika malebných vesničkách další Santiniho díla – například kostel Navštívení Panny Marie s půdorysem želvy v Obyčtově nebo boží muka na konci obce Bobrová. Vysočinou také prochází evropská dálková cyklotrasa **Eurovelo 4**. Po stezce dlouhé až 70 km můžete projet všechna nejvýznamnější místa Koruny Vysočiny jako právě Velké Dářko a jeho rašeliniště, Žďár, Bystřici nad Pernštejnem, Vířskou přehradu nebo hrad Pernštejn. Přímo po břehu rybníka vede cyklostezka spojující Žďár nad Sázavou a Polničku, kde najdete přírodní dětský areál **Salón Expres vagon**. V krásném prostředí Stříbrného rybníka se děti každého věku zabaví na mnoha atrakcích a v místním zookoutku si mohou prohlédnout kozy, husy, ale také bažanty a voliéry s opeřenci.

Za sochami Michala Olšiaka a místními sklárnami

Každé dítě potěší, když na výletě potká něco neobvyklého. Sochy Michala Olšiaka se stávají vyhledávanou zajímavostí, díky svému svéráznému projevu a usazením do krajiny. Přímo mezi Velkým Dářkem a Novým rybníkem najdete **rozcestník Dařbucha**, který vznikl ze začarovaného kmene stromu a pomáhá všem pocestným, aby nespadli do vody a neutopili se. Nedaleko odtud v obci Hluboká u Krucemburku se nachází další z Olšiakových soch – **Josefína**. Plastiku dívčí tváře s vlnitými vlasy a zasněným výrazem můžete obdivovat vedle penzionu U Stražilů. U rybníka Jordán stojí zase velká **socha Raka**, jehož návštěvu můžete spojit s prohlídkou místního **račínského minipivovaru Richard**, kde vaří přírodní nefiltrované a nepasterizované pivo, a to pomocí tradičních metod. Na dva **bojující hrochy** v nadživotní velikosti narazíte ve Škrdlovicích, kde se rovnou stavte ve **Sklářské huti U hrocha**. Navazují tu na zaniklou tradici výroby Škrdlovického hutního skla a po předchozí objednávce si budete moct pod vedením skláře vytvořit svůj vlastní výrobek při tzv. skláření. Pokud byste se o výrobě skla chtěli dozvědět ještě víc, vyrazte do nedalekého Karlova do **Sklárny Svoboda**, kde každý všední den dopoledne uvidíte při práci mistry skláře a budete moct navštívit vzorkovnu s více než 1500 exponáty. V rámci exkurze je možné si vyzkoušet malování na sklo. Na předem připravená skla budete pod odborným dohledem malovat dle šablon nebo podle vlastní fantazie a získáte tak originální památku na návštěvu sklárny.

Více tipů na výlety na korunavysociny.cz

Tento článek vznikl v rámci projektu Marketingové aktivity turistické oblasti Koruny Vysočiny realizovaného za přispění prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

